

Bilaga 1

Nulägesbeskrivning

UTSTÄLLNING

Innehåll

1	INLEDNING	3
2	BESKRIVNING AV KOMMUNEN	3
2.1	Geografiskt läge och infrastruktur	3
2.2	Befolkning och bebyggelse	3
2.3	Näringslivsstruktur.....	4
3	INSAMLING OCH BEHANDLING.....	5
3.1	Avfallsslag och mängder.....	5
3.1.1	Trend insamlat restavfall	7
3.1.2	Trend insamlat matavfall	8
3.1.3	Trend insamlade förpackningar.....	8
3.1.4	Trend insamlat returpapper.....	9
3.2	Avfallstaxa	10
3.3	Kundnöjdhet.....	10
4	AVFALL FRÅN KOMMUNAL VERKSAMHET	11
4.1	Skola och förskola.....	11
4.2	Måltidsservice.....	11
4.3	Hemtjänst	11
4.4	Behandling och omsorg.....	12
4.5	Fastighet	12
4.6	Avfall	12
4.7	Avloppsreningsverk.....	13
4.8	Administration (IT, upphandling)	13
4.9	Gata och park.....	13
5	ANNAT AVFALL SOM OMFATTAS AV PRODUCENTANSVAR.....	14
5.1	Avfallsslag och mängder.....	14
5.2	Däck	14
5.3	Bilar	14
5.4	Elektriska och elektroniska produkter	15
5.5	Läkemedel	15
6	ÖVRIGT AVFALL FRÅN VERKSAMHETER.....	15
7	ANLÄGGNINGAR FÖR ÅTERVINNING OCH BORTSKAFFANDE AV AVFALL.....	16
7.1	Återvinningscentral (ÅVC)	16
7.2	Åsbodalens avfallsanläggning	16
7.3	Vattenverk och avloppsreningsverk	16

1 Inledning

I denna bilaga till Boxholms kommuns avfallsplan beskrivs förhållanden som påverkar avfallens mängd och sammansättning, såsom antal invånare, antal hushåll fördelat på olika boendeformer och näringslivets struktur. Därefter beskrivs nuvarande avfallsmängder samt hantering av dessa i form av insamlingssystem och avfallsbehandling. Beskrivningen är uppdelad på:

- Avfall som omfattas av kommunalt ansvar;
 - hushållens mat-, rest- och grovavfall, förpackningar¹, returpapper, latrin, slam och farligt avfall, och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, och
 - avfall som uppkommer inom kommunens egna verksamheter.
- Avfall som omfattas av producentansvar; däck, bilar, elektriska och elektroniska produkter, batterier samt läkemedel.
- Övrigt avfall; industriavfall, bygg- och rivningsavfall med mera.

För avfall som omfattas av kommunalt ansvar anges mängder samt hur avfallet samlas in och behandlas. För avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar anges översiktliga uppgifter.

2 Beskrivning av kommunen

2.1 Geografiskt läge och infrastruktur

Boxholms kommun ligger i södra Östergötland på gränsen till Småland, kommunen har en landareal på 526 kvadratkilometer. I Boxholms kommun finns skogar och ängs- och hagmarker. I södra delen ligger sjön Sommen, som till en del tillhör kommunen. Sjön har en skärgårdslig miljö med många öar. Kring Svartån finns strandängar med ett rikt fågelliv.

I de nordligaste delarna av kommunen tangerar E4 kommungränsen mellan Mjölby och Ödeshög. Länsväg 32 går genom kommunen från norr till söder och passerar huvudorten Boxholm. I övrigt är det mindre vägar i kommunen. Spårbunden persontrafik finns, Östgötapendeln stannar vid Boxholms station. Buss 655 går mellan Mjölby, Strålsnäs och Boxholm.

2.2 Befolkning och bebyggelse

Boxholms kommun har 5 498 invånare², varav cirka 3 000 bor i olika tätorter. Befolkningsmängden har länge varit stabil, från år 2021 till år 2022 var skillnaden

¹ Kommunen har insamlingsansvaret för förpackningar sedan 1 januari 2024 men producenterna ansvarar fortfarande för återvinningen.

² Enligt SCB 31 dec 2022 [Folkmängd i riket, län och kommuner 31 december 2022 och befolkningsförändringar 2022 \(scb.se\)](#)

endast en minskning på 14 personer. Befolkningsprognosen är fortsatt oförändrad. De största tätorterna är Boxholm och Strålsnäs. Boxholms tätort ligger knappt två mil söder om Mjölby. Övriga orter är exempelvis Rinna, Ekeby, Malexander och Blåvik.

Befolkningen ökar på sommaren, under jul och under storhelger eftersom det finns fritidshus i kommunen. Det finns efterfrågan på tomter i sjönära lägen.

Tabell 1. Antal invånare i kommunen år 2022, antal hushåll fördelat på olika boendeformer samt antal fritidshus. Källa: SCB

	Invånare	Hushåll i villa*	Hushåll i flerbostadshus**	Fritidshus***
Boxholm	5 498	1 739	857	1 225

* Hushåll i småhus; äganderätt, bostadsrätt och hyresrätt. [Antal hushåll efter region, boendeform, hushållsstorlek och år. PxWeb \(scb.se\)](#)

** Bostadsrätt, hyresrätt, specialbostad och övrigt boende [Antal hushåll efter region, boendeform, hushållsstorlek och år. PxWeb \(scb.se\)](#)

*** Fritidshus ägda av fysiska personer eller dödsbon [Antal fritidshus efter region och år. PxWeb \(scb.se\)](#)

2.3 Näringslivsstruktur

Boxholm har drygt 500 registrerade företag. Näringslivet omfattar allt från småföretag till marknadsledande internationella företag. De största företagen i kommunen är Ovako AB och Swisslog AB. Verksamheten som Ovako AB bedriver idag har funnits i Boxholm sedan mitten av 1700-talet. Här produceras delar av stål, till exempel kullager, bladfyädrar och järnvägsklämmor. Företaget har haft två stora oljecisterner som har varit som "landmärken" för Boxholm, men de monteras nu ner. Swisslog är ett annat stort företag i Boxholm, de bygger lager och lagersystem. Andra företag på orten är till exempel Steeltec Boxholm, Boxholms Depå och Glada bonden mejeri (Boxholmsost).

3 Insamling och behandling

3.1 Avfallsslag och mängder

Matavfall och restavfall från villor och flerbostadshus samlas in med optisk sortering. Matavfall lämnas i en grön plastpåse. Invånare får kompostera matavfall, men ska anmäla det till kommunen.

I Boxholm finns så kallade avfallskretsar i insamlingsområden där ett antal enbostadsfastigheter har en gemensam uppsamlingsplats och därmed får en lägre hämtnings- och fast avgift.

Cirka 50 procent av boende i flerfamiljshus har fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Villor saknar fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Insamlade förpackningar tas hand om av entreprenör och skickas utanför kommunen. Förpackningar och returpapper från främst villor samlas in vid återvinningsstationer (ÅVS).

Det finns en återvinningscentral (ÅVC) och sju ÅVS:er i kommunen. Idag (jan 2024) finns ingen inget återbruk vid ÅVC. Dock är det förberett för återanvändning, med en container med hyllor. Kommunen vill inte att invånarna plockar själva, utan hellre aktörer (t.ex. Röda korset eller Vänner emellan) som ska tömma containern.

Farligt avfall tas emot på ÅVC från privatpersoner, men inte från företag. ÅVC:n tar till exempel emot kablar, ljuskällor, batterier, färgrester, oljerester, brandsläckare och asbest. ÅVC:n tar också emot elektronik, kyl och frys och andra vitvaror. På alla ÅVS:er tas också småbatterier emot.

Grovavfall och trädgårdsavfall tas emot på ÅVC, som har öppet 23 timmar per vecka, inklusive två kvällar i veckan och tre timmar på lördagar. Privatpersoner har fria besök på ÅVC. Företag faktureras en avgift (260 kr per besök under år 2023). Den insamlade mängden grovavfall var 994 ton år 2022 (449 ton till förbränning och 545 ton till materialåtervinning), vilket motsvarar 181 kg per person. Mängden grovavfall nationellt var år 2022 i genomsnitt 163 kg per person enligt Avfall Sverige³. Det saknas data över mängden trädgårdsavfall från Boxholms kommun. Då Åsbodalens avfallsanläggning inte har våg finns heller inte data över de fyllnadsmassor (inert avfall) som går till deponin i Åsbodalen.

Latrinavfall hämtas i specifika kärl vid fritidshus under sommarsäsong. Kärlet är en engångsbehållare. I priset för kärlet ingår hämtning och transport till anläggning för deponering. Invånarna är nöjda med detta, men det är ett arbetsmiljömässigt tungt arbete och även miljömässigt finns mycket bättre alternativ. Idag (2023) kostar det cirka 700 kr att få hämtning av latrin i ett kärl.

³ Svensk Avfallshantering 2022

Kommunen hämtar slam från slamavskiljare och tömmer latrin från slutna tankar, genom kommunens upphandlade entreprenör. Likaså hämtas slam från trekammarbrunnar och liknande.

Små mängder fett och matolja tas emot på ÅVC. Större mängder fettavskiljarlam hämtas av entreprenör som är upphandlad av kommunen.

På ÅVC och vissa ÅVS finns insamling av kläder till välgörenhetsorganisationer. Det finns ingen insamling av textilavfall i kommunal regi.

Tabell 2, Tabell 3,

Tabell 4 och Tabell 5 visar insamlade mängder av olika typer av avfall i kommunen.

Tabell 2. Insamlade mängder av restavfall, matavfall, olika typer av förpackningar och returpapper i Boxholms kommun år 2022, samt vanligaste behandling per avfallsslag. Datakälla: Avfall Web (kod i Avfall Web inom parentes)

Avfallsslag och datakälla	Insamlad mängd år 2022 (ton)	Vanligaste behandling	Kommentar
Restavfall (I1b + I1d)	943	Energiåtervinning	
Matavfall (I1a)	153	Biologisk behandling	Rötning till biogas
Glasförpackningar (I18)	194	Materialåtervinning	Nästan allt glas kan materialåtervinnas
Pappersförpackningar (I20)	79	Materialåtervinning	
Plastförpackningar (I21)	41	Materialåtervinning	Bara en del av plasten kan materialåtervinnas
Metallförpackningar (I23)	6	Materialåtervinning	
Returpapper (I19)	118	Materialåtervinning	
Summa	1 534		

Tabell 3. Insamlade mängder av grovavfall och trädgårdsavfall i Boxholms kommun år 2022, samt vanligaste behandling per avfallsslag. Datakälla: Tekniska verken och Avfall Web (kod i Avfall Web inom parentes, DS = Data saknas)

Avfallsslag och datakälla	Insamlad mängd år 2022 (ton)	Behandling
Grovavfall, varav:	994	
Grovavfall från hushåll till förbränning (Å3)	449	Energiåtervinning
Grovavfall från hushåll insamlat till materialåtervinning (Å31)	545	Materialåtervinning
Grovavfall från hushåll till deponering (D2)	DS	Deponering
Trädgårdsavfall (I12)	DS	Biologisk behandling
Varav Invasiva växtarter (I57)	DS	Energiåtervinning

Tabell 4. Insamlade mängder latrin och slam från enskilda avlopp i Boxholms kommun år 2022, samt vanligaste behandling per avfallsslag. Datakälla: Avfall Web

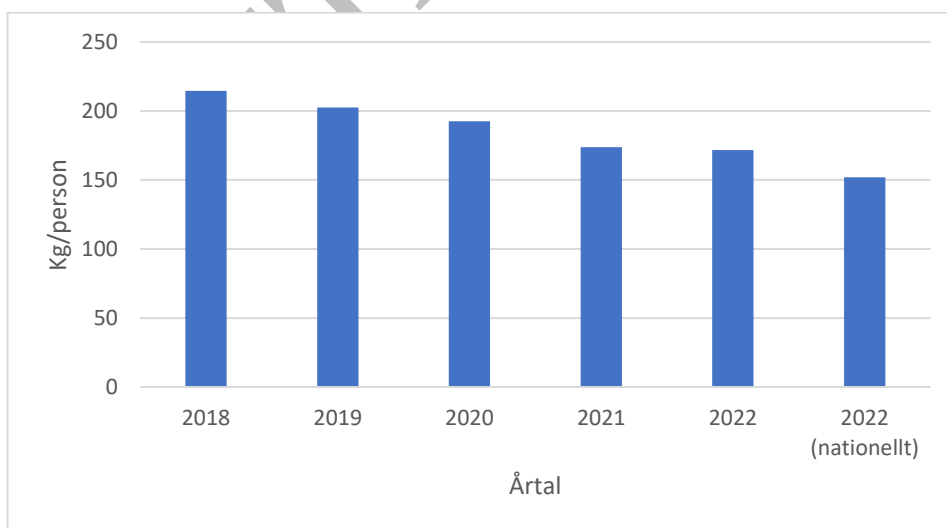
Avfallsslag och position för data i Avfall Web	Insamlad mängd år 2022	Vanligaste behandling
Latrinavfall (S8)	1,5 ton	Latrin till reningsverk, tunna till förbränning
Slam totalt (S7 och S9)	3 336 m ³	Till reningsverk

Tabell 5. Insamlade mängder farligt avfall i Boxholms kommun år 2022, samt vanligaste behandling per avfallsslag. Datakälla: Avfall Web

Avfallsslag och position för data i Avfall Web	Insamlad mängd år 2022 (ton)	Vanligaste behandling
Farligt avfall totalt (F1), varav:	22,5	
småkemikalier (F2)	0,2	Förbränning
oljehaltigt avfall (F3)	3,9	Förbränning
tryckimpr. trä (F4)	6,5	Förbränning
asbest (F9)	3,0	Deponi
vattenbaserad färg (F23)	0,3	Förbränning
lösningbaserad färg (F24)	8,6	Förbränning

3.1.1 Trend insamlat restavfall

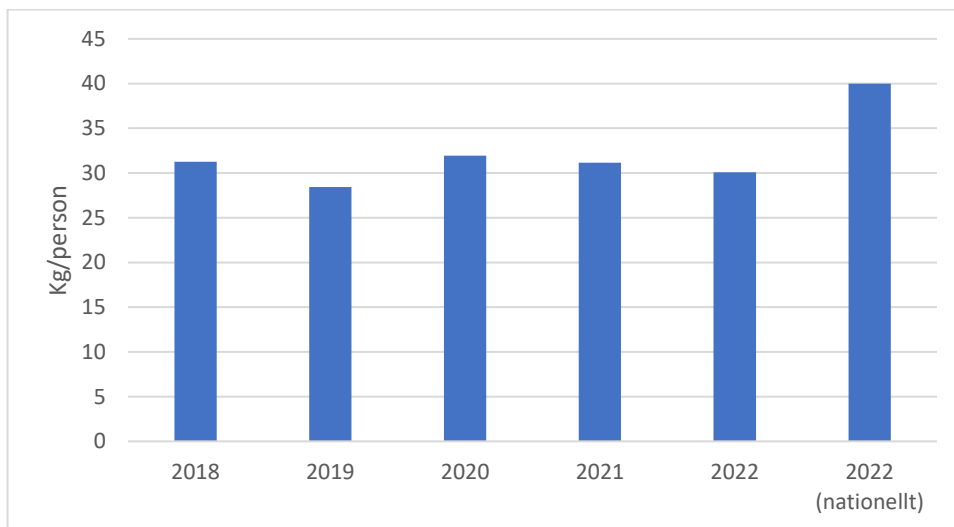
Insamlade mängder restavfall i Boxholm har minskat mellan åren 2018–2022, se Figur 1. Mängden insamlat restavfall i Boxholm år 2022 var 172 kg/person. Det är högre än det nationella genomsnittet som är 152 kg/person år 2022.

Figur 1. Insamlade mängder restavfall (kg/person) i Boxholm 2018–2022, samt nationellt år 2022. Datakälla: Avfall Web och nationella data från Avfall Sveriges publikation Svensk Avfallshantering 2022.

3.1.2 Trend insamlat matavfall

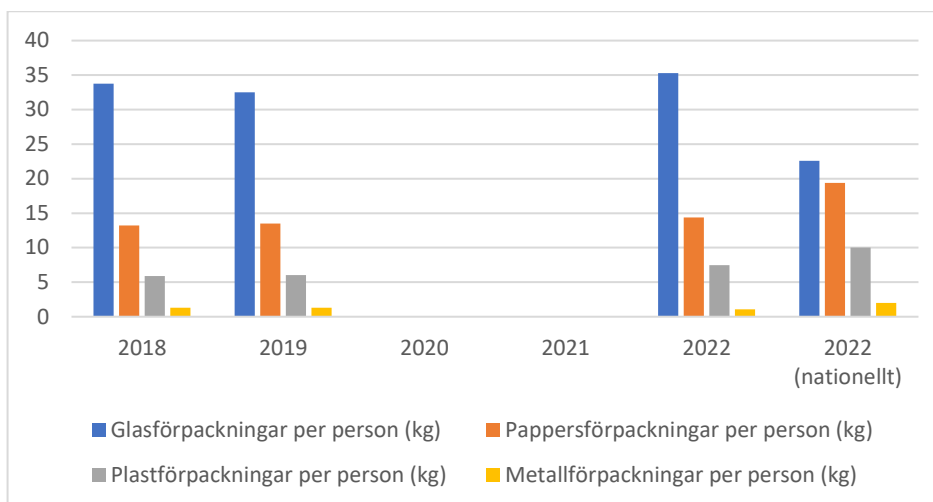
Insamlade mängder matavfall i Boxholm har varit relativt konstant mellan åren 2018–2022, cirka 30 kg per person och år, se Figur 2. De insamlade mängderna i Boxholm är lägre än det nationella genomsnittet som är 40 kg/person år 2022. Att mängderna är lägre kan ha olika förklaringar, till exempel att det uppstår mindre matavfall. En annan förklaring kan vara att större mängder hemkomposteras i Boxholm än det nationella genomsnittet på 4 kg/person. Data över mängd som hemkomposteras i Boxholm saknas. Det skulle kunna vara en hel del matavfall i restavfallet, vilket i så fall kan vara en förklaring till de relativt höga siffrorna för mängd restavfall per person.

Figur 2. Insamlade mängder matavfall (kg/person) i Boxholm åren 2018–2022 samt nationellt år 2022. Hemkomposterade mängder ingår inte. Datakälla: Avfall Web samt nationella data från Avfall Sveriges publikation Svensk Avfallshantering 2022.

3.1.3 Trend insamlade förpackningar

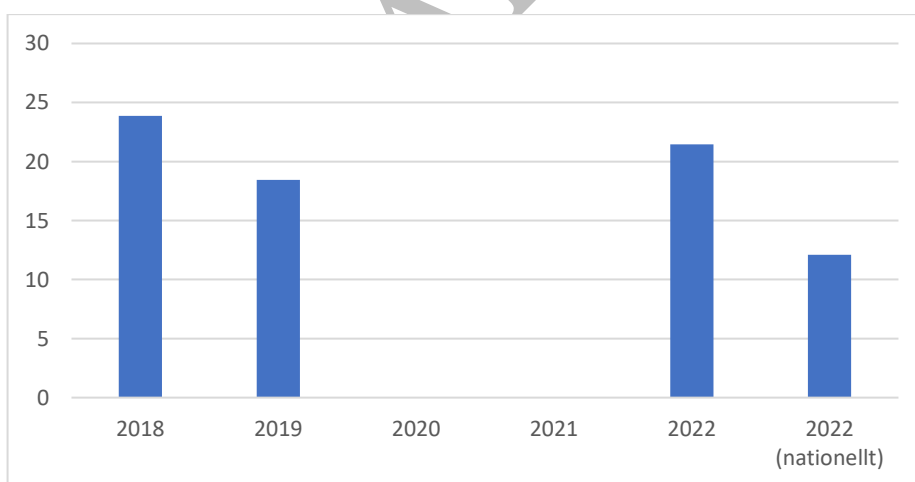
Av insamlade förpackningar är det glasförpackningar som samlas in i störst mängd i Boxholm, cirka 35 kg per person år 2022, se Figur 3. Pappersförpackningar samlas in med knappt 15 kg per person, plastförpackningar med 7,5 kg per person och till sist metallförpackningar med 1,1 kg per person. Totalt samlades det in 58 kg förpackningar per person år 2022. Jämfört med nationella data så samlades det in betydligt mer glasförpackningar i Boxholm, men mindre pappersförpackningar, plastförpackningar och metallförpackningar.

Figur 3. Insamlade mängder av olika förpackningar (kg/person) i Boxholms kommun åren 2018–2022 (data saknas för år 2020 och 2021), samt nationellt genomsnitt år 2022. Datakälla: Boxholm från Avfall Web och nationella data från Avfall Sveriges publikation Svensk Avfallshantering 2022.

3.1.4 Trend insamlat returpapper

Insamlade mängder returpapper i Boxholm var 21 kg/person år 2022, se Figur 4. Mängden har varit relativt stabil under de år det finns data för 2018–2022. Insamlade mängder returpapper är större i Boxholm än det nationella genomsnittet som är 12 kg/person.

Figur 4. Insamlade mängder av returpapper (kg/person) i Boxholms kommun åren 2018–2022 (data saknas för år 2020 och 2021), samt nationellt genomsnitt år 2022. Datakälla: Boxholm från Avfall Web, nationella data från Avfall Sveriges publikation Svensk Avfallshantering 2022.

3.2 Avfallstaxa

Avfallstaxan i Boxholm består av fyra delar; hämtningsavgift, behandlingsavgift, fast avgift och tilläggsavgift (t.ex. hinder, trappa, låst dörr). Hämtningsavgiften påverkas av behållarstorlek, hämtningsintervall och dragväg. Behandlingsavgift avser kostnad för omlastning, transport till behandlingsanläggning samt behandling. Även den kostnaden påverkas av behållarstorlek och hämtningsintervall. Fast avgift för ett abonnemang skall täcka kostnader för drift och underhåll av ÅVC, hantering av farligt avfall, planering, information, fakturering och kundkontakter. Kostnaden fördelas per kundkategori utifrån nyttjandegraden.

3.3 Kundnöjdhet

En enkät över kundnöjdhet på ÅVC gjordes under år 2017 och 866 personer svarade. Cirka 530 av de svarande var 61 år eller äldre och av de svarande bodde cirka 620 personer i villa. Cirka 80 procent av de svarande var mycket nöjda eller nöjda med närheten till ÅVC. Cirka 90 procent av de svarande var mycket nöjda med skriftlig information och anvisningar på ÅVC. Cirka 90 procent av de svarande var även nöjda med avfallshanteringen i Boxholms kommun (sophämtning, återvinningscentral och insamlingsplatser). Det verkar finnas ett stort engagemang om avfall i kommunen då det var ett mycket stort antal fritextkommentarer om avfall i stort (279 st.) och om gröna påsen (124 st.). I undersökningen var knappt 20 procent mycket nöjda med öppettiderna på ÅVC. Efter detta har öppettiderna därför justerats.

4 Avfall från kommunal verksamhet

Avfall från kommunal verksamhet utgörs av avfall som uppstår i t.ex. förskolor, skolor, äldreomsorg och kommunkontor samt kommunalt verksamhetsavfall från bl.a. avloppsreningsverk, fastighetsskötsel och gatudrift.

I det följande beskrivs översiktligt avfallstyper som uppstår i olika kommunala verksamheter och hur avfallet sorteras och behandlas.

4.1 Skola och förskola

Restavfall, matavfall, wellpapp, papper och tidningar, plast, metall och färgat och ofärgat glas sorteras ut. Generellt förvaras avfallet i separata avfallsrum eller utomhus på avgränsade platser. Vid cafeterian på högstadiet finns en papperskorg där avfallet källsorteras.

Till skolor och förskolor beställs mycket material och det allra mesta levereras i wellpapp. Verksamheterna använder också mycket papper, som strimlas och återvinns.

Verksamheten ser att rutiner kring avfallshanteringen vid sommaravslutningar saknas. Risken är då stor att mycket blandas, exempelvis när eleverna städar sina skåp. Man ser också att man kan förbättra genom att återkommande informera personal och elever/barn om hur och var man källsorterar. Ett annat förslag på förbättring är att byta ut fler papperskorgar mot behållare för källsortering ute i verksamheterna.

Skola och förskola har ingen skriftlig plan för att förebygga avfall. Dock försöker verksamheterna återbruka, förlänga livslängden på saker och minska användningen av engångsprodukter. Miljö och hållbarhet är viktiga delar i skolans och förskolans läro- och kursplaner och genomsyrar flertalet ämnen. Återbruk är exempelvis ett viktigt begrepp i slöjdamnet.

4.2 Måltidsservice

Storkök och måltidsverksamhet lagar mat till förskolor, skolor och äldreomsorg i kommunen. Matavfall sorteras i grön påse och plast, papp och metall sorteras ut för återvinning. Restavfall går till energiåtervinning.

Mängden matavfall mäts årligen i förskolor och skolor enligt Livsmedelsverkets metod. Därutöver arbetar Måltidsservice med att minska mängden plast och engångsförpackningar.

4.3 Hemtjänst

I hemtjänsten uppkommer cirka 70 soppåsar restavfall per vecka à 30 liter vardera. Matavfall sorteras i gröna påsen och läggs i kärl för matavfall och här uppkommer cirka 40 påsar per vecka. För övrigt avfall mäts inte mängderna.

Hemtjänsten anser att det är svårt att minska på mängden engångsprodukter som till exempel plastförkläden, handskar och munskydd då dessa behövs i verksamheten. Hemtjänst har svårt att se vilka förändringar de skulle kunna göra för att minska avfallet och öka återvinning och återanvändning.

4.4 Behandling och omsorg

Matavfall sorteras i grön påse. Förpackningar sorteras ut och lämnas i soprum för återvinning eller på ÅVC.

Matrester tas om hand och äts upp senare vilket minskar matsvinnet. Verksamheten undviker engångsartiklar; undantag kan vara vid utflykter som görs då och då.

Behandling och omsorg har svårt att se vilka förändringar de skulle kunna göra för att minska avfallet och öka återvinning och återanvändning.

4.5 Fastighet

Boxholmshus hyr ut cirka 605 lägenheter, där mat- och restavfall hämtas. Det finns cirka fem miljörum i anslutning till lägenheterna. Underjordbehållare prioriteras före kärl för att få en trevligare yttre miljö; dessutom är det plastbrist på många ställen vilket gör att kärl inte får plats. Underjordbehållare kräver dock större investeringar än kärl och i dagsläget finns ingen kranbil för att tömma underjordsbehållare i Boxholms kommun.

Boxholmshus jobbar idag inte aktivt för att förebygga avfall, dock finns en återbruksbod på Dalgårdsgatan (BOA). Boxholmshus återanvänder också vitvaror, där vitvaror som blir över används som reserv eller till annan verksamhet. Upphandling sker via HBV. Det finns potential till återanvändning eller försäljning av ytterligare produkter inom Boxholmshus.

4.6 Avfall

Boxholmsteknik ansvarar för avfallshanteringen i kommunen. Företaget är ett helägt bolag till Boxholmshus, vilket ägs av Boxholms kommun. Boxholmsteknik är ansvariga för drift och utveckling inom områdena avfall, återvinning och VA.

Boxholmsteknik ansvarar också för kommunens återvinningscentral (ÅVC). År 2022 lämnades det in cirka 700 ton avfall till ÅVC. De allra största mängderna var trä, med cirka 450 ton, därefter följer metallskrot med cirka 130 ton. Avfallet skickas till olika anläggningar för behandling. För data över grovavfall till förbränning, se **Fel! Hittar inte referensälla. Insamlad mängd grovavfall ovan**. Farligt avfall tas emot och sorteras i en mängd olika fraktioner. De hämtas av olika aktörer för vidare hantering. De behandlas slutligen på olika sätt; deponi, förbränning med energiåtervinning eller annan förbränning.

Boxholmsteknik försöker främja återvinning genom att erbjuda god service på ÅVC, till exempel genom att ha bra öppettider. Boxholmsteknik ser också att de skulle kunna öka återanvändningen genom att införa återbruk på ÅVC (vilket är på gång).

Man ser också att man skulle kunna kommunicera mer med invånarna om återbruk och återvinning. I lunchrummet hos VA/avfallsavdelningen har man källsortering.

4.7 Avloppsreningsverk

Boxholmsteknik ansvarar för kommunens avloppsreningsverk som genererar cirka 600 ton slam årligen. Slammet komposteras. Rens uppstår i rätt stora mängder, cirka 3,7 ton, som skickas till energiåtervinning. Cirka 1 ton sand tas om hand och detta skickas till deponi. Anläggningen producerar inte biogas.

4.8 Administration (IT, upphandling)

Avfall som uppkommer inom administration är bland annat elektronik, kablage och liknande avfall. Avfallet hämtas av El-Kretsen cirka fyra gånger per år. Det uppkommer även avfall i form av förpackningsmaterial. Detta sorteras i wellpapp och brännbart och tas om hand av Tekniska verken.

I dialog med tillverkare och leverantörer försöker Administration minska mängden förpackningar (och därmed transporter) genom att exempelvis köpa mera bulkförpackningar/storpack och välja bort onödigt kablage. Tillverkaren av datorerna som används arbetar aktivt med att använda mera återanvänt material i produkterna och minska mängden PVC. Ett annat exempel på miljöarbete är att förpackningar av frigolit har bytts till pressad papp och att transporter läggs om från flyg till båt med hjälp av god framförhållning vid beställning.

4.9 Gata och park

Avfall från papperskorgar lämnas på ÅVC osorterat idag, men det finns planer på att byta ut dessa till fyrfackspapperskorgar. Det finns idag inget arbete för att förebygga avfall inom verksamheten.

5 Annat avfall som omfattas av producentansvar

I Sverige tillämpas producentansvar, vilket innebär att den som producerar, säljer eller importerar vissa varor har miljöansvaret för produkten. Det betyder att producenterna ska se till att varan tas omhand på ett miljöriktigt sätt efter konsumenternas slutanvändning. Producentansvaret omfattar i de flesta fall både insamling och behandling, förutom för förpackningar där kommunerna fr.o.m. 2024 har insamlingsansvaret.

Producentansvaret omfattar förpackningar, elektriska och elektroniska produkter, batterier, däck, bilar, läkemedel och radioaktiva produkter.

Data över förpackningar har redovisats tidigare i denna nulägesbeskrivning på grund av att de numera samlas in av kommunen.

5.1 Avfallsslag och mängder

I Boxholm samlades det 2022 in drygt 6 kg elavfall inklusive bärbara batterier och 0,65 kg bilbatterier per person, se Tabell 6. Det saknas kommunspecifika data över insamlade mängder däck, bilar och läkemedel i Sverige.

Tabell 6. Insamlade mängder elavfall, bilbatterier, däck, bilar och läkemedel i Boxholm år 2022.
Datakälla: Avfall Web för Boxholm.

Avfallsslag samt position i Avfall Web	Insamlad mängd (kg/person)
Elavfall totalt, varav:	
- elavfall, exkl. batterier (F6)	5,9
- bärbara batterier (F5)	0,3
Bilbatterier	0,65
Däck	DS
Bilar	DS
Läkemedel	DS

5.2 Däck

Svensk Däckåtervinning har producentansvaret för däck. Däck med fälg tas emot på ÅVC, medan däck utan fälg ska lämnas till producenter.

5.3 Bilar

I första hand är det fordonsägarens ansvar att det uttjänta fordonet kommer till en bildemontering. Övergivna skrotbilar på kommunal mark faller under kommunalt ansvar om skrotbilen bedöms utgöra en olägenhet för människors hälsa och miljö. Övergivna skrotbilar kan också anses vara nedskräpning, om de finns på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn till. På enskild mark eller tomtmark är det markägaren som ansvarar för att den förvaras säkert ur miljösynpunkt, om

markägaren har godkänt placeringen. På allmän vägmark, det vill säga allmänna vägar utanför tätort samt parkeringsfickor och rastplatser längs dessa, är Trafikverket ansvarig för skrotbilar. På övrig allmän mark är det kommunen som beslutar om hämtning och skrotning av uttjänta fordon. Med uttjänta fordon menas fordon som är i dåligt skick, övergivna samt har ett mycket lågt värde.

En bil som ska skrotas lämnas till ett mottagningsställe för uttjänta bilar eller till en auktoriserad bilskrotningsfirma. Efter omhändertagande återanvänds vissa delar av bilen, andra delar materialåtervinns och en liten del förbränns.

5.4 Elektriska och elektroniska produkter

EI-Kretsen ansvarar för insamlingen av elektriska och elektroniska produkter (elavfall).

Elavfall från hushåll kan lämnas på ÅVC eller till återförsäljare. Avfallet omhändertas på olika sätt; till exempel skickas kylar, frysar, spisar och tvättmaskiner till en anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning.

5.5 Läkemedel

Överblivna läkemedel ska lämnas till apotek. Inlämnat läkemedel behandlas genom förbränning på godkända avfallsförbränningsanläggningar med effektiv förbränning och rökgasrening.

6 Övrigt avfall från verksamheter

Övrigt avfall avser avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar eller producentansvar utgörs av avfall från företag och andra verksamheter och som uppkommer i samband med en verksamhets produktion av varor eller tjänster. Avfallet samlas in av entreprenörer på uppdrag av den enskilda verksamheten och transporteras till en av verksamheternas avtalade anläggningar för omhändertagande.

Uppgifter saknas om mängden verksamhetsavfall som uppstår i kommunen från företag och andra verksamheter.

Alla företag och verksamheter har skyldighet att sortera ut förpackningar, däck med mera som anges i förordningarna om producentansvar. Även matavfall är obligatoriskt att sortera ut sedan 1 januari 2024.

Härutöver ska även farligt avfall sorteras ut och lämnas separat. Flertalet företag sorterar också ut annat återvinningsbart avfall såsom trä, skrot, plast, papper etc. Företag får lämna sorterat avfall på kommunens ÅVC mot avgift.

7 Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

I det följande kapitlet beskrivs översiktligt de viktigaste anläggningarna i kommunen som nyttjas för hantering av avfall från kommunen. Restavfall och matavfall skickas idag (2024) till Tekniska verken i Linköping.

Kommunens hushåll sorterar matavfall med "gröna påsen" sedan 2014. Sedan 1 januari 2024 är det obligatoriskt att sortera ut matavfall i Sverige. Matavfallet transporteras till Gärdstadsverket i Linköping för rötning till biogas och biogödsel.

7.1 Återvinningscentral (ÅVC)

Kommunen har en ÅVC som ligger i strax utanför huvudorten Boxholm. Denna drivs av Boxholmsteknik. Under år 2024 har ÅVC öppet på vardagar måndag till torsdag, med kvällsöppet tisdag och torsdag. På lördagar är det öppet på förmiddagen från 1 april till 31 oktober, under övrig säsong är det öppet varannan lördag. På fredagar och söndagar är ÅVC stängd.

På ÅVC finns ingen särskild utsortering av plast. Glas (ej förpackningar) slängs nu i container för fyllnadsmassor och det används för att täcka Åsbodalens deponi.

Ett nytt inpasseringssystem för Boxholms ÅVC driftsattes under 2021. Projektet har fallit väl ut och har bidragit till god struktur på anläggningens besöks- och debiteringssystem. Verksamheter får nu betala när de lämnar avfall och belastar inte längre den taxefinansierade verksamheten för hushållen.

7.2 Åsbodalens avfallsanläggning

Den största avfallsanläggningen i kommunen är Åsbodalens deponi, som i dagsläget håller på att sluttäckas. Arbetet med sluttäckningen är i en aktiv fas. Enligt tidigare beslut från Länsstyrelsen ska deponin vara sluttäckt senast år 2025. Kommunen har köpt in ytterligare markområden för sluttäckningen och arbetar på att ta in lämpliga sluttäckningsmassor.

Material som kan användas för sluttäckning av Åsbodalens deponi skickas dit. Enligt beslut från Länsstyrelsen ska den vara sluttäckt senast år 2025.

I Åsbodalen finns även en omlastningsstation för avfall där allt insamlat avfall omlastas. Boxholmsteknik ansvarar för denna anläggning, som årligen tar emot ca 1 230 ton avfall.

I och med det kommunala insamlingsansvaret för förpackningar som trädde i kraft 1 jan 2024 finns behov av en ny, modernare omlastningsstation för alla de olika fraktioner som kommunen behöver hantera.

7.3 Vattenverk och avloppsreningsverk

Kommunalt dricksvatten hämtas från sjön Sommen och renas i Tranås vattenverk. Det kommunala dricksvattnet i Malexander kommer från en borrhål

grundvattentäkt. Ingen rening sker eftersom grundvattnets kvalitet uppfyller livsmedelsverkets krav.

Avloppsreningsverk finns i Boxholm och Malexander.

Boxholmsteknik är ägare och ansvarar för drift, underhåll och nyanläggning av ledningar inom det kommunala ledningssystemet. Ledningsnätet består av cirka 6 mil kallvattenledningar, som förser abonnenterna med dricksvatten, och cirka 14 mil avloppsledningar som transporterar bort spillvatten till avloppsreningsverken, samt dagvattenledningar för regn och smältvatten.

Det finns också ett stort antal enskilda brunnar och enskilda avlopp runtom i kommunen.

UTSTÄLLNING